

2024-2033-mi illersornissamut isumaqatigiisummi Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissutip immikkoortuata aappaa

Naalakkersuisut (Socialdemokratiet, Venstre aamma Moderaterne) aamma Danmarksdemokratit, Socialistisk Folkeparti, Liberal Allianci, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti aamma Radikale Venstre akornanni 2024-2033-mi illersornissamut isumaqatigiisummi Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissutip immikkoortuata aappaanik atsiuisoqarpoq. Isumaqatigiissut Savalimmiuni Landsstyre (Naalakkersuisut) aamma Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut qanimut suleqatigalugit ilusilersugaavoq, *Aftale om dansk forsvar og sikkerhed 2024-2033 (2024-2033-mi danskit illersornissaat aamma isumannaatsuunissaat pillugit Isumaqatigiisummi)* ilaasutut illersornissamut isumaqatigiisummi Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissuanut tunngatillugit pissutsinut ataatsimoorussatut tunngavigisani takuneqarsinnaasutut naleqqerfinnik aallaaveqarlutik. Issittumi aamma Atlantikup Avannarpassissuani illersornissap isumannaatsuutitsinerullu nukittorsarnissaannut 2024-2033-mi illersornissamut isumaqatigiisummi Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissutip immikkoortuata aappaatigut sulii ataatsimik alloriartoqaqqippoq.

Sorsunnerup nillertup kingornaniilli pisimasunut naleqqiullugu imminnut sorsussinnaanissamut pia-reersarlutik Ruslandip, Kinap, aamma USA-p ukiuni makkunani isumalluutini amerlanerik atugaqarnerat Forsvarets Efterretningstjeneste (FE-p) (Sakkutooqarfimmi naalagaaffiup isertortumik Paasiniaasuisa (FE-p)) nalilerpaa. Nunanut Kippasissunut Ruslandi nammineq aaqqiagiinngiffeqartuunerminik isiginnippoq, NATO-llu tungaanut sorsunnissaminut piareersarluni. Sorsunnerup aallartinnissaanik aalajangiisoqarsimaneranik tamanna isumaqanngilaq, Ruslandili sakkussiorpoq, taamatullu aalajangiinissamut piginnaasanik ineriartortitsivoq. Pisoqarfiusinnaasumi Ruslanditulli NATO taama sukkatigisumik sakkussiorfiginngisaani, aammalu USA-p akulerussinnaannginneranik, imaluunniit akuleruterusunnginneranik Ruslandip naliliiffigisaani ukiut marluk missaasa ingerlaneranni Ukrainemi sorsunnerup uninnerani, imaluunniit ingerlaqqikkunnaarnerani Rusland Østersømi nunap immikkoortuani nunanut arlalinnut nunap immikkoortuani sorsunnissamut piareersimalissasoq FE-p nalilersuutigaa. Taamatut assingusunik tunngaveqarluni ukiut tallimat missaasa kingornatigut Europami nunavissuarmi annertuumik sorsunnissaminut Rusland piareersimasinnaavoq. Kinamit Ruslandimut aningaasaqarnikkut atortussatigullu tapersersuineq, aamma Koreamit Avannarlermit aamma Iranimit sakkutuunik, aamma sakkussatigut aaqqiissutini tapersersuineq NATO-p tungaanut Ruslandip sakkussiorneranut isumalluutissanik atugassaqaalersitsineranut ilalersuuteqartuunera FE-p nangilluni naliliiffigai.

Ruslandip, Kinap, aamma USA-p akornanni isumannaatsuutitsinikkut politikkikkut pissanganartorsiornerit Issittumut aamma siammarsimapput. Issittumi siusinnerusukkut takuneqarsimasumut naleqqiullugu annertusiartornissamut annertunerusumik aarleqqummik nassataqartussamik Ruslandip nunap immikkoortua assut pingaarnersioraa, aammalu saassussiumatuutut aamma siorasaarisutut pissusilersornerit aqutigalugit nukittussusermik takutitaqarnissamik kissaatigarnera FE-p naliliiffigai. Nunap immikkoortuani Ruslandi sakkutooqarnikkut nukittunerpaaffeqarpoq, taamatullu inissisimanini Ruslandip atatiinnassallugu kissaatigaa. Taamaattumik atomik nukinganik tunngaveqanngitsutut sakkuutiminik, im-

mikkoortukkuutaanik nutaanik ikkussuinissamik, aammalu Issittumi sakkutooqarfimmi attaveqaasersuutitik annertusaanissamik pingaarnersiuiinissani Ruslandip kissaatigaa. Sakkutuujunngitsunik attaveqaasersuutitigut, aammalu sakkutooqarfimmi ikkussukkanik Issittumi najuunnissaminut iliuuseqarnissaminullu Rusland tunngavissaqarluarpoq. Naak nunap immikkoortuani Ruslandip sassasissutut sakkutooqarfii illersornissamut naatsorsuutigineqaraluartut, aamma saassussinernut atorneqarsinnaapput. Ilaatigut sakkutooqarfinit timmisartut sorsuutit aallartitat sivikitsumik piffissalikkatut kaleriinnikkut Kalaallit Nunaanni Pituffimmi sakkutooqarfimmik saassussisinnaassapput, aammalu Issittup Imapriani sumiiffinni annertuuni umiarsuarnik nunanit killerneersunik saassussisinnaallutik. Pinaaserluni Ruslandip Kina Issittumut aqqutissamik annertunermik tunissavaa, taassumalu Issittumi inissisimaffimminik nukittorsaanissamut aqqut atussavaa, aammalu nunap immikkoortuani sakkutooqarfimmi ingerlataqarsinnaanissaq pillugu pilersaarutini siuarsarniassallugit.

Kina aamma Issittumi periusissialigaasutut soqutisaqarpoq, kissaatigaalu Issittup imarpiani aqqartartunik ingerlataqarsinnaanissani.

Taamaattumik Issittumi sakkutooqarnikkut najuussinnaassutsip piareersarneranik Kina ingerlataqarpoq. Kinap Issittumi ilisimatusarnermik suliaqarnerisa ilai piginnaasamik tassannga tunngaviliinissamik siunertaqarput. Assigaallu Kinap Qalasarsuarmik qulaassaqartartut qaammataasat ikiorsiullugit nakkutillinerminik annertusaanarluni ilungersuuteqarneri.

Isumannaatsuutitsinikkut politikimi pisoqarfimmut sakkortusisumut Kunngaqarfiup qisuariarnissaa, aammalu Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani illersornermik, aamma isumannaatsuutitsinermik suli annermik nukittorsaanissaa pisariaqarput. Tamatumani ingammik namminersortuuneramik pisinnaatitaasutsimut, nakkutilliinermut, aammalu nunap immikkoortuani NATO-p iligisallu suliassanik iluarsisarnernannik tapersersuinermi piginnaasat annertusinissaannut tamakku atuupput. Iligisanik suleqateqarluni issittup nunap immikkoortuani sorsuttoqannginnermik aalaakkaasuunermillu attassinissaq suli Danmarkip, Savalimmiut Kalaallit Nunaatalu anguniagaraat. Kingullertut *Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissutip ilaa 1-ikkut* ilaatigut umiarsuarnik issittorsiutinik nutaanik pingasunik pissarsinissamut pingaarutilimmik alloriartoqarpoq, soorlulusooq qaammataasiatigut piginnaasaqarfinnik pilersitsiner-tigut, aammalu droninik ungasissumut angalasinnaasunik amerlanertigut pisoqarfimmi isertuussanillu paasiniaasarfitsigut inissisimaffigisat nukittorsarneqarlutik. Aammattaaq Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani inuiaqatigiinni siamasissutut isumannaatsuutitsineq pilersitanut arlallinnut qitiutitatus inissisimaffeqarpoq, ilaatigut qarasaasianik ingerlatsiviusuni avatangiisinilu pisoqarfinni, pinngortitami ajunaarnersuarni il.il., Savalimmiuni aamma Kalaallit Nunaanni sakkutuujunngitsutut inuiaqatigiinnut nukittorsaaqataasunik, kiisalu sumiiffinni oqartussaasoqarfiit peqatigalugit upalungaarsimanermi suliassaqarfimmi suleqatigiinnermik nukittorsaasoqarpoq. Taamaalisukkut Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani najuuttuunerup isumannaatsuutitsinerullu nukittorsarnissaanut tunngavigisamik pitsanngorsaasussanik misissueqqissaarinerit arlallit aallartisarneqarput. Accelerationsfondikkut ilaatigut timmisartut silaannarmiinneranni orsersorsinnaassutsimik pissarsiaqarnissaq pillugu aalajangiisoqarpoq, taamannalu ilaatigut Illersornermut Sakkutooqarfiup timmisartuutaanik sorsuutinik F-35-nik, iligisallu timmisartuutaasa Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani ingerlataqarsinnaassusaannik pitsanngorsaassaaq. Aammattaaq Accelerationsfonden aqqutigalugu Danmarkimi

NATO-mi immikkut ittutut ingerlatanut qullersaqarfilimmik inissiinissaq pillugu aalajangiisoqarpoq, taannalu Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani NATO-p immikkut ittutut ingerlatanut suliaasaqarfigisaani Danmarkimut aqutsisutut inissisimaffimmik tunisissaaq.

Matumuuna *Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissutip immikkoortuata aappaatigut* Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani illersornermik isumannaatsuutitsinerullu nukittorsarneranni allo-riarnerit pingaarutillit tullii pippit, ilaallutik pilersitani piginnaasanilu pingaarutillit aningaasaliinerit. Aningaasaliineq kattussaq, pingaarutilik, ilaatigut Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani iligisat, aamma NATO-p suliaasanik iluarsiiyigininninnerinik tapersuinissaq siunniussaralugit suliarineqarpoq, aammalu nunap immikkoortuani sorsuuffeqannginnerup, isumannaatsuutitsinerup allanngujuitsuutitsinerullu attannissaannik Kunneqarfiup anguniagaatigut takuneqassaaq, inaarutitut anguniagaalluni pissanganartorsiorfiunngiffik.

Isumaqatigiissummi illua'tungerisat, aamma Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni oqaatsitigut, kultureqarnikkut, sumiiffigisanilu pissutsit atuuttut tamakkiisumik akueralugit isumaqatigiissutip matuma atuutsilernissaa pillugu *Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissut 1-imiittut* tunngavigisat malittarinissaat pingartuutippaat. Oqartussaasoqarfiit attuumassutillit qanimut suleqatigalugit, aammalu tamaaneereersutut piginnaasat agguataarnerinermik ataqqinnilluni, aammalu Kunneqarfimmi isumannaatsuutitsinermi politikikkut atugarisat assigiinngitsut tamaaniittut sianigalugit Danmarkimi, Savalimmiuni aamma Kalaallit Nunaanni Illersornermut Sakkutooqarfiup isumannaatsuutitsinermut ilalersuuteqarnissaa isumaqatigiissummi illua'tungerisat aamma Naalakkersuisut pingartuutippaat. Isumaqatigiissummi suliarisat sapinngisamik siamasissumi Savalimmiuni aamma Kalaallit Nunaanni sakkutuuqanngitsutut inuiaqatigiinnut aamma iluaqutaaniartuussapput. Savalimmiuni aamma Kalaallit Nunaanni aningaasaliinerit, periarfissaqarfigisaatigut, sumiiffikkaani inuit suliffeqarfiinik, aamma sumiiffikkaani suliffinnik tapersersuisinnaanissaat atuutsilernermit pingartuutinneqassaaq.

Qulaani pineqartutut naleqqerfiit tunngavigalugit isumaqatigiissummi illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissummut ilaasumik pingaarutillimmik isumaqatigiissuteqarput, taannalu pisoqarfimmi takusassanik, najuuttuunermik, NATO-p aamma iligisat suliaasanik iluarsinerannik tapersersuisinnaasutsimik, kiisalu Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani qununarsaarinermik illersornermillu nukittorsaaqvoq.

Isumaqatigiissutip imarisai sammisat pingasut najoqqutaralugit immikkoortitigaapput:

- Nunami suliaasanik iluarsiinernut pilersitat: Najuuffeqarnerup annertusinera, sumiiffikkaanullu tunngaviliinerit
- Imartami suliaasanik iluarsiinernut pilersitat: Suliaasanik iluarsiinermut nakkutigininnerit tunngavigisallu nukittorsakkat
- Silaannarmi suliaasanik iluarsiinernut pilersitat: Pisoqarfimmi takusassat pitsanngorsakkat, aamma oqartussaasoqarfinnut tapersersuinerit.

1. Isumaqatigiissutip imarisai

Nunami pilersitat

Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani illersorneq isumannaatsuutitsinerlu nukittorsarniarlugit Illersornermut Sakkutooqarfiup najuuttuunissaanut tunngavigisat inissinneqarsimassapput. Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani Illersornermut Sakkutooqarfiup najuunnissaa pillugu isumaqatigiissummut illua'tungerisat aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarput. Tamanna attuumassutilittut oqartussaasoqarfiit suleqatigalugit pissaaq, aammalu Kunngeqarfimmi tamaaneereersutut piginnaasaqarfinni agguataarinermik ataqqinnilluni pissalluni.

Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani najuunneq, sungiusarnikkullu suliarisat annertusisat

Issittoq Atlantikullu Avannarpassissua suli annertusiartortumik periusissialiornermut tunngasutigut pingaaruteqaleriartuinnarpoq. Tamanna Illersornermut Sakkutooqarfiup nunap immikkoortuani suliassanik iluarsisarneranut sunniuteqarpoq, aammalu annertunerusumik najuunnermik, qisuariarsinnaassutsimullu pisariaqartitsinermik nassataqarluni. 2025-mi aasaanerani Kalaallit Nunaanni eqqaanilu najuunnini Illersornermut Sakkutooqarfiup annertusisissimavaa, ilanngullugit atuukkallartussatut qulimiguullit EH-101-it atuutilereri, sakkutuut pisinnaat, immikkoortut immikkut ingerlataqartartut, fregatti ataaseq, kii-salu Kangerlussuarmut timmisartunik sorsuutini F-16-inik inissiinerit il.il. Aammattaaq Kalaallit Nu-naanni eqqaanilu 2025-mi ukiakkut Illersornermut Sakkutooqarfiup iligisallu sakkutuuisa sungiusarneq Arctic Light 2025 naammassisimavaat, tamatumani Kalaallit Nunaanni sumiiffinni suliffeqarfiit aamma ilalersuuteqarsimallutik. Illersornissamut ministereqarfiup suliaqarnikkut pissutsit tamakku oqallissutigiuassavai, aammalu Naalakkersuisut peqatigalugit iligisanik suleqateqartuassalluni, kiisalu Kalaallit Nu-naanni eqqaanilu sungiusarnermik il.il. pisunik sunniutaasunik nalilersuiuassalluni. Pissutsini tamakkunani Inatsisartuni ataatsimiititalianik attuumassutilinnik ilannguissuinissaq pillugu Naalakkersuisut kissaatigisaat isumaqatigiissummut illua'tungeriit nalunaarpaat.

Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissut 1-ikkut isumaqatigiissummut illua'tungeriit
aamma Naalakkersuisut Kalaallit Sakkutooqatigiivinut (Grønlandske Rangersonut) immikkoortumik nutaamik pilersitsinissamut periarfissanik misissueqqissaarinerup aallartisarnissaa pillugu isumaqatigiissuteqarput. Kalaallit Sakkutooqatigiivinut tunngatillugu misissueqqissaarinerup isummernerullu siuartinnissaa isumaqatigiissummut illua'tungeriit Naalakkersuisullu isumaqatigiissutigaa, taamaalilluni 2026-mi aalajangiisoqassalluni. Pilersitamik siuartitsinermut ilaatillugu pilersitamut agguassassat immikkoortinneqassapput, taakkulu Kalaallit Sakkutooqatigiit pilersinnissaannut tunngatillugu tunngavissiamik inassutigisamillu nukittorsaassapput. Agguassassanik piviusumik atuutsitsilernissaq Naalakkersuisullu oqaluuserineqarumaarpoq. Kalaallit Sakkutooqatigiit pilersinnissaat pillugit aalajangiussaqaqarnermi iluserisaaq Grønlandsvogterit (Kalaallit Nunaanni Nakkutilliusut) suliassanik iluarsisarnerannik sianiginnissaaq.

Kalaallit Nunaanni Arktisk Kommandomi sakkutuutut immikkoortumut nutaamut aqqissuussiffiusutut toqqammavimmik pilersitsisoqassasoq Isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutigaa, taannalu naalagaaffimmut najuutsitsisumut tapersersuinernut, sungiusarnermut,

aamma Arktisk Kommandop akisussaaffigisatut suliassaqrifiani inissiinernut tunngasuni suliassani angallassanik aqutsinermik, tamatigoortumillu tapersersuisunik isumaginnissaaq. Immikkoortoq Arktisk Kommandomut toqqammavigisami suliassanik tapersersuissaaq. Ilaatigut immikkoortoq Arktisk Basisuddannelsimik (Issittumi Tunngaviusumik Ilinniartitaanermik), piukkunnaatilittullu kingusinnerusukut Kalaallit Sakkutooqatigiinni immikkoortumik isumaginnissaaq, aammalu suliassat attuumassutillit iluarsiivigineranni ilinniartut piukkunnaatilimmik ilaatinnessaannut periarfissiissaaq, ilanngullugit ilinniagaqarnermik ingerlassaasa ilaattut nakkutilliinermik suliassat. Immikkoortup ataani Grønlandsvogterne (Kalaallit Nunaanni Nakkutilliisut), imarsiorfimmi saassussinissamut toqqammavigisat, kiisalu qullersaqarfimmi aamma Stations- og Patruljetjenestenimi (Stationimi aamma Alapernaarsuisarfittut suliagarfimmi) pigaartuunermik suliagarfik toqqavilerneqassapput. Immikkoortoq siamasissunik isumaginniffeqassaaq, ilaatigullu Kunngeqarfiup iligisallu imarsionermi, silaannakkullu sakkutuut immikkoortoqarfii, immikkut suliagarlutik ingerlassisartutut sakkutuut inissinneri sungiusarnerilu tapersersussavai, kiisalu stationit, Kalaallit Nunaanni aallartisaanernut tunngasutut pissutsit il.il. isumagissallugit. Taamaallutik siunissami suliassanik iluarsiinissamut tunngatillugit isumalluutit ataatsimut kattullugit isumaliutaapput. Immikkoortukkut ilaatigut Kalaallit Nunaanni sakkutuuni najuunnermut annertusisamut periarfissap tapersersornissaanut piginnaasaq nukittorsarneqarpoq.

Illersornermut Sakkutooqarfik Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani annertunerusumik ingerlassaqarsinnaassapput. Taamaattumik Issittumi suliagarluni ilanngussuineramik immikkut sammisaqartutut Immikkut ittumik suliagaqartutut kommandop ataani *first responderimik (siullertut qisuariartunik)* aallutaqarfilimmik immikkut ittutut ingerlatsisussatut immikkoortup pilersinnissaa pillugu isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarput. Pilersitsinikkut nunap immikkoortuani pisoqarfinni, soorlu namminersortuunermik pisinnaatitaassutsimik il.il. Illersornermut Sakkutooqarfiup piaarnerusumik qisuariarsinnaassusia nukittorsarneqarpoq. Piginnaasaqarfik Siriusimi alapernaarsuisartut suliassanik iluarsiiarnerannik ataqatigiissitatut isigineqassaaq. Tassunga ilanngullugu Illersornermut Sakkutooqarfik Issittumi aamma Nunani Avannarlerni sukkasuumik inissinneqarsinnaassaaq, taamaalisukkut ilaatigut Østersømi nunap immikkoortuani Illersornermut Sakkutooqarfiup suliassanik iluarsiiarnera ilaatillugu.

Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissut 1-ikkut Arktisk Kommando Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani suliassanik iluarsiiinermut tapersersuisussanik inuttassanik nukittorsineqarpoq. Illersornermut Sakkutooqarfiup suliassanik iluarsiiarnerinik piunasaqarnerit, aamma sulisunut atortorissaarutinullu tunngasutigut Illersornermut Sakkutooqarfiup isumalluutaasa akornanni ataqatigiissoqassasoq Naalakkersuisut akueraat. Ilanngutissaaq suli annermik issittumi piginnaasanik pisarsiaqarnerit Arktisk Kommandomi inuttassatigut pigisatigullu annermik pisariaqartitsisup nassataqarnissaata naatsorsuutigineqartariaqarnera. Kalaallit Nunaata isumannaatsuutininneranut iluaqutaassusamik Issittumi Illersornermut Sakkutooqarfiup sulissanik isumaginninnerata pitsaassusissaa qularnarniarlugu Arktisk Kommandop pinngitsuugassaanngitsutut pisariaqartitaasa akuerineqarnissaat Naalakkersuisut tapersersorpaat.

Sulisutut inuttaliinikkut nukittorsaaneq iluatsissappat Arktisk Kommandomi Illersornermut Sakkutuut inuttaliussaanni inuttassarsiuinermut, inuttaliussallu inissiffigisaminnik attassisinnaanerisa nukittorsarnissaat pisariaqarput, kiisalu sillimmataasunit (reservinit) innuttaasunik iluaquteqarnissat qularnaarneqasallutik. *Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissut 1-ikkut* Kalaallit Nu-naanni Illersornermut Sakkutooqarfiup inuttaanut atugassarisanik misissueqqissaarinerup aallartisarnissaa aalajangiunneqarpoq. Illersornermut Sakkutooqarfiup suliassanik iluarsisarneranik tapersersuinissamik siunertaqarluni Illersornermut Sakkutooqarfiup aallartitaanut inuttassarsiuinermut attassisitsinermullu, kiisalu Kalaallit Nunaanni Arktisk Kommandomut Danmarkimit inuttassarsiarisanut atugassarititat nukittorsarniarlugit agguassassanik immikkoortitsinissaq isumaqatigiisummut illua'tungeriit, aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutigaat. Misissueqqissaarinermik tunngaveqarluni agguassassat atuutsinneqalissapput.

Ullumikkut sakkutuut qullersaqarfiannut timitani isumannaatsuutitsinermullu tunngasutut toqqammavigisassatut piumasaqaatinik naammattumik iluarsisuunngitsuni Nuummi atortorissaarutitut attartukkani assigiinngitsuni Arktisk Kommando Kalaallit Nunaanni suliassanik iluarsisartuuvooq. Nuummi Arktisk Kommandomut nutaamik qullersaqarfiliornissaq pillugu isumaqatigiisummut illua'tungeriit, aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarput. Tamanna *Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissut 1-ikkut* aalajangiunneqartutut Arktisk Kommandomi isumannaatsuutitsinerup inigisaata nukittorsarnissaa pillugu pilersitamut ataqatigiissillugu isigineqassaaq. Arktisk Kommandomik illusimaveqartitsisinnaasunik qullersaqarfik nutaatut sanaartugaq atortorissaarutitik sananeqaateqassaaq, ilanngullugu Kalaallit Nunaanni sakkutuut immikkoortoqarfiannik illusimatitsissalluni, kiisalu suliassanik iluarsiinerni siunissami allanngoriartornernik tapersersuissalluni. Aammattaaq nukittorsaassasutitut ilaliussanik, kiisalu iligisanik inissaqartitsigallartarnermik Arktisk Kommando suli annerusumik tapersersuuteqarsinnaassaaq. Sumiiffimmi inuiaqatigiinnik sianiginnilluni Nuummi Illersornermut Sakkutooqarfiup najuunnerata nukittorsarnerata pissanera isumaqatigiisummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut sianigaat. Taamaattumik pisariaqanngitsumik inuiaqatigiit tamaaneereersutut atortorissaarutaannik, ilanngullugu inissaqartitsinermik immikkoortoqarfiup iluaniittunik Illersornermut Sakkutooqarfimmut tikittut inissaligaanerilu annertuallaamik artukkiisariaqannginneri isumaqatigiisummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutigaat.

Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissut 1-ikkut Issittumi Atlantikullu Avannarpassisuani illersornermut isumannaatsuutitsinikkullu politikkikkut apeqqutit pillugit ilisimatusarnermik iliuuserisap nukittorsarnissaa aalajangiunneqarpoq. Issittoq Atlantikullu Avannarpassissua periusissialikkani suli annertusiartortutut pingaaruteqalerneru ilutigalugit, taamatuttaarlu nunap immikkoortuani Illersornermut Sakkutooqarfiup suliarisaasa annertusinerisigut, il.il., sammisat tamakku pillugit ilisimasanik pisariaqartitsinerit suli annertusiartorput. Taamaattumik Ilisimatusarfik (Kalaallit Nunaanni Universiteti) suleqatigalugu Issittumi Atlantikullu Avannarpassisuani illersornissamut isumannaatsuutitsinissamullu politikki pillugu ilisimatusarnikkut iliuuserisamik nukittorsaanissaq pillugu isumaqatigiisummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarput. Iliuserisaaq Kalaallit Nunaanni ineriartortinneqartunik ilisimatusarnermut tunngasutut ilisimatusarnermut toqqammavinnik, ileqqorissarnikkullu malittarisassanik taakkuninnga ataqqinnilluni aqqqissuunneqassaaq.

Ilanngullugu Arktisk Kommandop attaveqatigiinnikkut iliuuserisaa kalaallit oqaasiisigut nukittorsagaasasooq isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutigaat. Kalaallit oqaasiinut sakkutooqarfimmi sulianut tunngasutut oqaaserisartakkat nutserlugit suliap aallartisarnissaa tamatumaa nassataaa. Suliamut erseqqinnerusutut toqqammavissat Illersornissamut Ministereqarfiup Naalakkersuisullu akornanni oqaluuserineqassapput.

Issittoq Atlantikullu Avannarpassua suli annertusiartuinnartutut periusissialikkani pingaaruteqaleriartornera ilutigalugu Danmarkimit Kalaallit Nunaannillu peqataaffiginissaannik pisariaqartitsisunik illersornermik suliaasaqarfimmi suliaasat amerlanerit pinngorsinnaapput. Issittumut attuumassutilinni illersornermik suliaasaqarfimmi ataatsimoorussatut suliarisanik tapersersuinissamut periarfissanik misissuinissaq pillugu Illersornissamut Ministereqarfiup Naalakkersuisullu isumaqatigiissuteqartut illua'tunge-riit nalunaarpaat.

Arktisk Basisuddannelsimut (Issittumi Tunngaviusutut Ilinniartitaanermut) dronilerinermik moduli

Arktisk Basisuddannelse (Issittumi Tunngaviusutut Ilinniartitaaneq) Kalaallit Nunaanni inuusuttunut ilaatigut Kalaallit Nunaanni annaassiniarnermik upalungaarsimanermillu suliaasanik iluarsiiviginninnissaanut piginnaasanik tunisivoq. *Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassua pillugit isumaqatigiissut 1-ikkut* ilinniagaqarnerup dronit mikinerusut timmineranni aqutsisarnerup iluani dronilerinermik modulimik ilallugu allinissaanut periarfissanik misissuisoqassasooq isumaqatigiissutaavoq. Sakkutuujungitsut aamma sakkutuut suliaasanik iluarsisarnerini, ilanngullugit pisoqarfimmi takussutissanik pitsaanagerusumik pilersitsinissamut il.il. atatillugu dronit mikinerusut timmisititat annertusiartuinnartumik atorneqarput.

Droninik mikinerusunik timmisitanik atugaqarnerup iluani Arktisk Basisuddannelsip ilinniagaqarnermi ingerlataqarfimmik allinissaa isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutigaat. Ilinniagaqarneq Arktisk Kommando qanimut suleqatigalugu Illersornermut Sakkutooqarfiup Dronecenteriatigut pilersinneqarumaarpoq. Kalaallit Nunaanni sumiiffinni inuiaqatigiinnut iluaqutaasussanik ilinniartuarnernut, nutaanik pilersitsinernut, aamma ineriartortitsinernut toqqammavissanik pilersitsinissaq siunertaralugu ilinniagaqarnerup Illersornermut Sakkutooqarfiup Dronecenterianik ilaqartinnissaa isumaliutigineqarpoq. Pilersitakkut droninik aqutsisarnerup iluani kalaallit inuusuttut amerlanerit piginnaasanik pissarsissapput, taakkulu ilaatigut Kalaallit Nunaanni upalungaarsimaffimmi suliaasanik iluarsisarnernut atorneqarsinnaassapput.

Ilinniagaqarnermik nalilersuinerup ingerlanneqartuutumik nanginnissaa isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutigaat, tamatumani siunertamiillutik ilinniagaqarnerup imarisaanik aamma ilinniartuutigilikkani siunissamut tunngatillugit nukittorsarlugillu naleqqussarnissaanut periarfissanik pisariaqartitsinernillu misissuinissat.

Imartami pilersitat

Danmarkip, Savalimmiut Kalaallit Nunaatalu eqqaanni imartani suliaasanik iluarsiinernik annertuumik nukittorsaa- sunik piginnaasanik pilersitanillu aningaasaliisoqassasooq isumaqatigiissummut illua'tungeriit

aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutigaat. Savalimmiut eqqaanni imartani suliaassanik iluarsiinernut tunngasutut pissutsit Savalimmiuni Landsstyre (Naalakkersuisut) peqatigalugit oqaluuserineqassapput, ilanngullugu savalimmiormiuni oqartussaanik taakkuninnga suleqatigiinnissap siunertarinera.

Imarsiorfimmi alapernaarsuutitut timmisartut

Kunneqarfiup aamma NATO-p akisussaaffeqarfittut suliaassarfiini immap qulaani iluanilu imartami qunusaarutini paasinninnermut, suussusersinnermut qisuariarnermullu piginnaasaminik Illersornermut Sakkutooqarfik nukittorsaassaaq. Imartami pisoqarfimmi takusassanik, aamma aqqartartunik suussusersinnaassutsit immikkut ittumik Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani aalajangiisuupput, tamannalu aamma NATO-mut suliaassani pingaarnersiukkani ilaavoq.

NATO-mi iligisamik suleqateqarnikkut imarsiorfimmi alapernaarsuutitut timmisartunik piginnaasanik pissarsiniarnissaq pillugu isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarput. Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani najuunnermut NATO-mi piumassaqaatit assingattut timmisartuni alapernaarsuutini piginnaasaqarneq pingaarnertut inissinneqassasoq isumaqatigiissummut illua'tu-ngerit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutigaat, taamaalilluni nunap immikkoortuani Illersornermut Sakkutooqarfiup qisuariarsinnaassusia, aamma saassussisinnaassusia annertusineqassammat, aammalu Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani NATO-p tamakkiisutut piginnaasaanik saassussisinnassusianillu annertusaanermut ilalersuuteqartoqarluni.

Imarsiorfimmi alapernaarsuutitut timmisartut tassaapput timmisartut siuarsagaallutillu assut piginnaasallit, aqqartartunik akiuisinnaasut, aamma sumiiffinni angisuuni akeqqat sakkutuut umiarsuaannik suussusersinnaallutillu akiuisinnaasut. Piginnaasamik pissarsinikkut qunusiarisinnassuseq, aammalu ingammik Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani immap qulaani iluanilu nakkutilliisarnermut piginnaasaq nukittorsarneqassaaq. Piginnaasamik pissarsinissamut inaarutaasutut iluseq pillugu qanittukut aalajangiinnissaq sioqqullugu Naalakkersuisut ilanngunneqassapput.

Sikumik aserortersinnaassuseqarlutik umiarsuit issittorsiutit nutaat amerlanerit

Ullumikkut Illersornermut Sakkutooqarfiup umiarsuai Thetis- aamma Knud Rasmussen-klassiusut Savalimmiut aamma Kalaallit Nunaata imartaanni ingerlataqartuupput. Umiarsuit Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani Danmarkip imarsiorfimmi ingerlatarisaani qitiupput. *2024-2033-mut Illersornermut isumaqatigiissutip ataani Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissut 1-ikkut* umiarsuarnut Thetis-klassimiittunut taarsiissutini umiarsuarnik issittorsiutini pingasunik nutaanik pissarsinissaq aalajangiunneqarpoq.

Ilanngullugu *Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissut 1-ikkut* Knud Rasmussen-klassimiittutut umiarsuarnut taartissatut umiarsuarnik issittorsiutini sulii amerlanerik pissarsinissap isummerfiginissaa aalajangiunneqarpoq.

Aalajangiussap taassuma malitseqartinnissaa pillugu isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiipput, taamaalilluni ullumikkut Knud Rasmussen-klassiniittunik Illersornermut Sakkutooqarfiup umiarsuaanik isumagineqartunik Issittumi Atlantikullu Avannarpassuani suliaassanik iluarsisussanik umiarsuarnik issittorsiutinik sulit marlunnik pissarsisoqartussanngorluni. Taamaalilluni maannakkut umiarsuarnut taakkununga naleqqiullugit Issittumi Atlantikullu Avannarpassuani suliaassanik sunniuteqarnerullunilu eqaannerusumik iluarsisinnaasunik umiarsuarnik issittorsiutinik nutaanik tallimanik, sikumik aserorterisinnaassusilinnik Illersornermut Sakkutooqarfik pigisaqalissaaq. Umiarsuit taakku tallimat assigiissaartuussapput, tamannalu annertuumik ingerlataqarnermi iluaqutissanik nassataqartitsissaaq, aammalu aserfallatsaaliuisarneq pisariunnginnerusumik aaqquissuunneqalersinnaallisalluni. Umiarsuit 2030-mit siunissamullu Illersornermut Sakkutooqarfiup suliaassanik iluarsineranut ilalersuuteqarsinnaassasut naatsorsuutigineqarput.

Umiarsuit issittorsiutit nutaat taakku Illersornermut Sakkutooqarfiup suliaassanik iluarsinerani tamakkii-sumik ilaalerpata assersuutigalugit Kalaallit Nunaanni avatangiisini pisoqarfinni, ujaasillunilu annaassiniarneri, sinerissami alapernaarsuineri, aalisarnermilu nakkutilliinerni isumaginnilluni suliaassanik iluarsinissaaq siunertaralugu Knud Rasmussen-klassimi Illersornermut Sakkutooqarfiup umiarsuaataasa ilaannik kalaallinit tigusinninnissamut, imalunniit tuniseqqinnissamut periarfissat misissornissaat pillugit isumaqatigiissummut illua'tungerisat aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutigaaq.

Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassisua pillugit isumaqatigiissut 1-ikkut Kalaallit Nunaanni Illersornermut Sakkutooqarfiup imartami toqqammaviinik annertunerusumik misissuinnermut, aserfallatsaaliuinnermut kiffartuussinnermullu periarfissat qulaajarnissaat aalajangiunneqarpoq. Savalimmiuni aamma Kalaallit Nunaanni Sakkutuut Imarsiortut umiarsuaataannik annikinnerusunik ingerlanneqartuutunik iluarsaassisoqartarlunilu aserfallatsaaliuisoqartarpoq, aammattaaq annertunerusunik aserfallatsaaliuinnermik il.il. suliaqarnissanut periarfissat Savalimmiuni Kalaallit Nunaannilu atortorisarutinik nutaanik ilaatigut pilersitaqarnerit ilutigalugit qulaajarneqartuuput. Tamakku tunngavigalugit Illersornermut Sakkutooqarfiup Kalaallit Nunaanni Savalimmiunilu imartami toqqammaviisa misissorneqartarnissaat, aserfallatsaaliugaasarnissaat kiffartuussiffiunissaallu sulit pingaarnersiugaapput.

Danmarkimi sakkutuut umiarsuaasa sanaartornissaat pillugit *Sakkutuut imarsiortut umiarsuaannut pilersaarut pillugu isumaqatigiissut ilaa (Delaftale om en Flådeplan)* aqutigalugu politikkikkut anguniagaq pillugu isumaqatigiissummik angusaqartoqarnera isumaqatigiissummut illua'tungeriit nalunaarpaat. Anguniagaq taanna *Qunusaarutinik suussusersillunilu qisuariarnissamut Illersornermut Sakkutooqarfiup piginnaasaanik nukit-torsaanissaaq, kiisalu umiarsuit anginerusut sanaartornissaannut timitalittut toqqammavinnik pilersitsinissat pillugit isumaqatigiissutikkut (Enighed om styrkelse af Forsvarets evne til at opdage identificere og reagere på trusler samt etablering af fysiske rammer til konstruktion af større skibe)* malitseqartinneqarpoq, tamatumani pisarialittut timitalittut toqqammavinnik pilersitsinertigut Danmarkimi sakkutuut umiarsuaannik anginerusunik sanaartortoqarsinnaaneranut tunngavissanik pilersitsinissaaq aalajangiunneqarluni. Ilanngullugu timitalittut atortorisarutaasut Illersornermut Sakkutuut sorsuutitut umiarsualiviata qanitaan Frederikshavnimi pilersinnissaat pillugit isumaqatigiissummut illua'tungeriit isumaqatigiissutigaaq.

Sikumik aserortersinnaassuseq

Maannakkut Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani Illersornermut Sakkutooqarfiup Thetis- aamma Knud Rasmussen-klassiniittut umiarsuaatai sikulimmi angalasinnaapput, aammalu issittup imartaani sikoqarfiusuni sumiissusersinnaapput. Umiarsuit issittorsiut nutaat taakku aamma siku assingatut issus-susilik angallavigisinnaassavaat, ilaatigullu soorlu dronitut aamma qulimiguulittut ittunik piginnaasanik nassataqarsinnaassapput. Nunat arlallit sikunik aserortersinnaanernik pigisaqarput, ilaallutik Rusland aamma Kina.

Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani suliaasanik iluarsisarnermi Illersornermut Sakkutooqarfiup umiarsuaataanik issittorsiutunik ilalersuisinnaasunik sikunik aserortersinnaassutsimik Kunngeqarfimmut attaviliisussamik isumaqatigiisummik atsiuisoqassasoq isumaqatigiisummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutigaat. Isumaqatigiissut assersuutigalugu sumiiffimmi suliaqartumik, Issittumi imartani sikorasaartuni tamakkunani sumiissusersiornermik misilittagalik peqatigalugu suleqatigiinnertut atsiorneqarsinnaavoq. Illersornermut Sakkutooqarfiup umiarsuai issittorsiutit pissarsiassaanngikkaangata issittup imartaani umiarsuarnut allanut immakkut aqqutunik nutaanik ammaanissamut piginnaasaq atorneqarsinnaavoq. Piginnaasaq siunertanut allanut atorneqarsinnaassanera pillugu misisuisoqassaaq, ilanngullugit assersuutigalugit angallannermut, immami avatangiisinik suliaqarnernut, imartamik nakkutilliinermut, pinngitsuugassaanngitsutut attaveqaasersuutunik nakkutilliinermut, droninut toqqammavinnut il.il. atatillugit. Kalaallit Nunaanni eqqaanilu sikunik aserortersarneq sumiiffimmi inuiaqatigiit sianigalugit, aamma Kalaallit Nunaanni oqartussaasunik tamakkuninnga suleqateqarluni pisassasoq isumaqatigiisummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutigaat.

Atlantikup Avannarpassissuani immap naqqani kabeli

Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani immap naqqani attaveqaasersuutit ullumikkut killegarput. Tamanna immap naqqani kabelini qamittoornermut, aamma sabotagemut (aserorterineramik siunertamut) ajortiaffimmik ittuussuseqarpoq. Taamaattumik Savalimmiuni Landsstyre (Naalakkersuisut) suleqatigalugit Atlantikup Avannarpassissuani immap naqqani kabelimik pilersitsinissamut periarfissanik misisueqqissaarineramik aallartitaqarnissaq pillugu *Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissut 1-ikkut* isumaqatigiisummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarput.

Pinngitsuugassaanngitsutut attaveqaqatigiinnermi attaveqaasersuutunik nukittorsaanikkut Kunngeqarfimmi inuiaqatigiinnut isumannaatsuutisillunilu toqqissisimatitsinerup nukittorsarnissaa pillugu isumaqatigiisummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarput. Taamaattumik Danmarkimik aamma Kalaallit Nunaannik attaviliisumik Atlantikup Avannarpassissuani immap naqqani kabelimik pilersitsinissaq pillugu isumaqatigiisummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiipput. Savalimmiuni telemi attaveqaasersuutinut immap naqqani kabelip aamma attavilernissanut periarfissat pillugit Naalagaaffimmi naalakkersuisut Savalimmiunilu Landsstyre piaarnerpaamik oqaluuserinnissapput. Kabelip attaveqaqatigiinnermut, paasisutissanillu (datanik) nuussisarnermut piginnaasaata ilaanik Illersornermut Sakkutooqarfik atuinermut pisinnaatitaaffimmik pissarsissaaq. Immap naqqani kabelimik sulii ataatsimik peqarnikkut Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani immap naqqani kabelitigut attaveqaasersuutit aserujaallisagaallutillu sinneqartooruteqarfigisaat nukittorsarneqassapput,

soorlulusooq isumannaatsumik attaveqaqatigiinnermut Illersornermut Sakkutooqarfiup periarfissai pitsanngorsarneqassallutik. Immap naqqani kabelip erseqqinnerusumik inissisimaffissaa, piginnittuuffeqarfik, ilusaalu Illersornermut Sakkutooqarfiup ingerlatsisinnaanikkut pisariaqartitaanut naleqquttunngorsarneqassapput, aammalu Naalakkersuisunik Savalimmiunilu Landsstyrelu oqallissutaasallutik.

Pilersitaqarnermut atatillugu sumiiffinni ingerlatsisartunik aamma ingerlatseqatigiiffinnik atuisoqarnissaq pingaarnersiugaavoq.

Isumannaatsuutitsinnermut politikkikkut pisoqarfiup sakkortusisup nassataraa Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani immap iluani attaveqaasersuutunik pinngitsuugassaanngitsunik aarleqqutaasunik anertunerusumik suussusersisinnaanermik pisariaqartitsineq. *Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissut 1-ikkut* immap iluani attaveqaasersuutunik pinngitsuugassaanngitsunik illersuinissamut periarfissanik misissueqquissaaq aallartisarneqarpoq. Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani imartani itisuuni tamakkunani immap iluani attaveqaasersuutinut pinngitsuugassaanngitsunut pisoqarnerit pillugit piginnaasanik nakkutilliinissamut kalerrisaarinissamullu naleqquttunik pissarsiaqarnissanut periarfissanik misissuinikkut misissueqquissaaq inernerisat malitseqartinneqarnissaat pillugit Savalimmiuni Landsstyrimik suleqateqarlutik isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarput.

Nuup umiarsualiviani tulattarfimmi inissaq

Ullumikkut Kalaallit Nunaanni Illersornermut Sakkutooqarfiup umiarsuaataanut Illersornermut Sakkutooqarfik Nuup Umiarsualiviani talittarfimmi inissamik atugaqarpoq. Kalaallit Nunaanni tamatigoortutut umiarsuartigut angallanneq annertusiartorpoq, Nuummullu umiarsuit takornariartaatit, kilisaatit il.il. amerliartortut tulattarput. Tamanna umiarsualivimmi tamakkiisutut piginnaasamik, Illersornermullu Sakkutooqarfiup umiarsuaataanik najugassiinissamut piginnaasamik killiliivoq.

Illersornermut Sakkutooqarfiup umiarsuaataanut atugarisassamik Nuummi talittarfiliornissaq pillugu isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarput. Talittarfimmi inissaq aamma iligisanit atorpeqarsinnaassaaq, aammalu talittarfimmi inissaq sakkutuut siunertaannut atorpeqanngikkaangat sakkutuujunngitsutut inuiaqatigiinnut iluaqutaasinnaassaaq.

Silaannarmi pilersitat

Silaannarmi Illersornermut Sakkutooqarfiup suliassanik iluarsisarneranik nukittorsaasunik, aammalu isertuussanik paasiniaasarnermi, pisoqarfimmilu takussutissanik nukittorsakkamik ilalersuisunik, ilanngullugit Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani piginnaasani annertuuni aningaasaliinissaq pillugu isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarput.

Silaannartamik nakkutilliineq

Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissut 1-ikkut annertuumik qaammataasatigut piginnaasaqarnerup pilersinnissaa, aammalu ungasissumut angalasinnaasunik droninik amerlasuunik pissarsinissaq aalajangiunneqarpoq. Aammattaaq *Qunusaarinernik suussusersillunilu qisuariarnissamut Illersornermut*

Sakkutooqarfiup piginnaasaanik nukittorsaanissaq, aammalu umiarsuarnik anginerusunik sananissamut timitalittut toqqammarissanik pilersitsinerit pillugit isumaqatigiinnikkut (Enighed om styrkelse af Forsvarets evne til at opdage, identificere og reagere på trusler samt etablering af fysiske rammer til konstruktion af større skibe) qaammataasanik amerlanernik il.il. ilaqartumik pisoqarfinnik aamma isertuussanik paasisanik takussutissanik nukittorsaanermut sulii amerlanernik agguassassanik immikkoortitsisoqarpoq. Piginnaasat taakku Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani qunusaarutini pisoqarnernillu paasisaqarnermut, suussusersinermut qisuariarnermullu Illersornermut Sakkutooqarfiup piginnaasaanik annertuumik nukittorsaapput. Pilersitat Savalimmiuni aamma Kalaallit Nunaanni siamasissumik inuiaqatigiinni isumannaatsuutitsinermut ilalersuutini, aamma taamatut sapinngisamik siamasinnerpaamik annertussusilinnik periarfissiissapput, kiisalu pisoqarfimmi takusassanik pitsaanernik pilersitsinikkut, aammalu assersuutigalugit avatangiisini pisoqarnerni, ajunaarnersuarni il.il. Savalimmiuni aamma Kalaallit Nunaanni oqartussaasunik tapersersuisallutik.

Tunumi radaritigut nakkutilliisartut piginnaasamik sanaartornikkut Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani pisoqarfimmik takusassanik sulii annermik nukittorsaanissaq pillugu isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutigaat. Piginnaasap atajuartussat Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani, ingammillu Tunumi aamma GIUK-ip akunneqarfiani Illersornermut Sakkutooqarfiup, NATO-p, iligisallu pisoqarfimmi takusassaqarfigisaannik nukittorsaassaaq. Piginnaasaaq aamma isumannaatsuutitsinermut tunngasutut pissutini sianiginnilluni Savalimmiuni aamma Kalaallit Nunaanni oqartuussaasunik tapersersuisinnaassaaq. Aamma savalimmiormiuni kalaallinilu oqartussaasunut attuumassutilinnut silaannarmik nakkutilliinermik piginnaasaqarfinnit paasisutissat (datat) ilisimatitsissutillu atugassiarineqarsinnaanerit misissorneqarumaarpoq. Tamanna pisariaqartinneqassappat savalimmiormiuni oqartussaasut namminneq ajornanngippat aqqiissutini, datanik atuisinnaallutillu takutitaqarsinnaasut pilersinniassavaat.

Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani Illersornermut Sakkutooqarfiup annertunerusunik najuunneratigut Illersornermut Sakkutooqarfinnut Danmarks Meteorologiske Instituttip (Danmarkimi Silasiortarfittut Instituttiata) aamma Asiap ikiorsiissutaannik naleqqussarnissanik pisariaqatitsisoqarsinnaasoq isumaqatigiissummut illua'tungeriit nalunaarpat.

Droninik akiuinernut naleqqiullugu savalimmiormiut kalaallillu attuumassutilittut oqartussaqaarfinik Illersornermut Sakkutooqarfiup suleqateqarniarnera aamma isumaqatigiissummut illua'tungeriit nalunaarpat.

Dronit mikinerusut

Ullumikkut oqartussat attuumassutillit tamakku suleqatigalugit Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani Illersornermut Sakkutooqarfik oqartussaasut suliaasaannik iluarsinermi ilalersuuteqartarpoq. Illersornermut Sakkutooqarfik Kalaallit Nunaanni suliaasanik, ujaasillunilu annaassiniarnernut, ajunaarnersuarnut, avatangiisini pisoqarfinnut il.il. attuumassuteqartunut iluarsiviginninnernut ilalersuuteqartarpoq, Savalimmiunilu savalimmiormiut oqartuussaasuinit qinnuiginninnikkut Illersornermut Sakkutooqarfik suliaasanik, ilaatigut ujaasillunilu annaassiniarnernut tapersersuinernut, aamma avatangiisini suliaasanut

attuumassutilinnik iluasiivigininninnernut ilalersuuteqartarluni. Kalaallit Nunaanni isortartussutsit sumiiffiillu annertoorsuit suliassanik iluarsiinermik tapersiiniarneq tassalersippaat suliassanik pisariutitsisut, pisoqarnernilu tapersersugaanissamik pisariaqartitsisuni il.il. pisoqarfimmi takusassamik pilersitsinissamik piginnaasap nukittorsarnissaanut pisariaqartitsisoqarpoq.

Sakkutooqarfimmi suliassanik iluarsinerup saniatigut oqartussaasoqarfiit suliassaasa iluarsiviginerinut ilalersuisussanik, aammalu Kalaallit Nunaanni pisoqarfimmi takusassanik nukittorsaasussanik droninik mik-inernik, sakkutooqarfimmit atorneqartussanik pissarsiaqarnissaq pillugu isumaqatigiissummut illua'tunge-riit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarput. Dronit 150 km-it missaat tikillugit isortartussusilim-mut tikitaqarsinnaapput, aammalu pisoqarfimmi takusassaqaarfiup pilersinnissaanut sumiiffigisami atorneqarsinnaassapput, aammalu ujaasillunilu annaassiniarnermut, avatangiisini pisoqarnernut, politii-nut tapersersuinernut il.il. attuumassutilittut suliassanut atatillugit assilisanik immikkuualuttortalinnik pissarsi-nissamut atorneqarsinnaallutik. Dronit Kalaallit Nunaanni tunngaveqartitaassapput, pinasuartutut pi-soqarfinnut il.il. piaartumik inissinissamut periarfissalerlugit, ilanngullugit ajornanngippat Savalimmiut eqqaanni. Savalimmiormiut oqartussaasuisa droninik piginnaassusaannik sunniivigeqatigiinnissamut peri-arfissat Savalimmiuni Landsstyrelu oqaluuserineqarumaarput.

Kangerlussuup Mittarfiani inissinissamut atugassarititat pitsaanerit

Illersornermut Sakkutooqarfiup ingerlatsisinnaanikkut pisariaqartitaanik sianiginnilluni periarfissanut tamakkununga, Kangerlussuarmi ingerlassaqarsinnaanermut tamaaniittunik aamma sianiginnilluni sapinngisamik siamasinnerpaamik annertussuseqartutut Kalaallit Nunaanni Illersornermut Sak-kutooqarfiup nukittorsakkatut najuunnissaata pissanera pillugu isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutigaat. Tassunga atatillugu Illersornermut Sakkutooqarfiup najuunnerata annertusinera ilutigalugu, aammalu silaannakkoortutut piginnaasanik nutaanik pis-sarsisoqarneratigut Issittumi Atlantikullu Avannarpassuani suliassanik iluarsiinermut Kangerlussuup Mittarfiaata periusissiani attuumassuteqarnerulersinnaanera isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut nalunaarpaat.

Kangerlussuup Mittarfianik Illersornermut Sakkutooqarfiup nangitsilluni atugaqarnissaanut atugassarisat pillugit danskit-kalaallit isumaqatigiissutigigallagaanni 2024-mi juunimeersumik aallaaveqarluni Kanger-lussuup Mittarfiani Arktisk Kommandop atortorissaarutaasa attuumassutilittut timmisartut sulia-qarnerinik isumaginnissinnaanissaa suli aalajangiisuuvoq. Isumaqatigiissutip atorunnaarnera sioqqullugu Illersornermut Sakkutooqarfiup mittarfimmik nangitsilluni atuinissaa isummerfigineqartussaassaaq.

Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassua pillugit isumaqatigiissut 1-ikkut Kangerlussuup Mittarfiani Arktisk Kommandop atortorissaarutai nukittorsarneqarput, tassani siunertarineqarluni attuumassutilittut tim-misartut suliaqarnerinik isumaginnissinnaaneq. Isumannaatsuutitsinermut politikkikkut pisoqarfeqarnera-tigut, aamma Issittumi Atlantikullu Avannarpassuani Illersornermut Sakkutooqarfiup suliarisaasa anner-tusinerisigut Kangerlussuarmi Illersornermut Sakkutooqarfiup atortorissaarutai Illersornermut Sak-kutooqarfiup najuunneranut suliassanillu iluarsisarneranut, ilanngullugulu ilaannikkoorarluni tim-

misartunik sorsuutunik F-35-nik najuuttoqartarneranut atatillugu attuumassutilittut timmisartut suliarisaannik isumaginnissinnaanissaa pingaaruteqarpoq. Taamaattumik Kangerlussuup Mittarfiani timitalittut atugassarititanik taakkuninnga suli annertunerusumik pitsanngorsaanissamut agguuassassanik immikkoortitsinissaq pillugu isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarput.

Timitalittut atugassat pitsanngorsakkat ilaatigut Illersornermut Sakkutooqarfiup timmisartunik sorsuutunik piginnaasaanik nukittorsaallunilu aserujaallisaanissaq pillugu aalajangiussamik sianiginnilluni isineqassapput, taamaaliordermi Issittumi Atlantikullu Avannarpassuani ingerlataqarnissamut pitsaenerusumik periarfissaqartoqalissammat.

Agguuassassat assersuutigalugit Illersornermut Sakkutooqarfiup illuutaanik iluarsaassinernut, sillimmasinernut, mittarfimmik pitsanngorsaanernut, timmisartunut illorsuarni atortorissaarutunik suli annernik pilersitaqarnernut il.il. atorneqarsinnaassapput. Suliassat iligisanik suleqateqarluni suliarineqarsinnaassapput. Agguuassassanik piviusumik atuutsitsilernerit Naalakkersuisullu oqaluuserineqarumaarput.

Aamma inoqarfimmi Kangerlussuarmi umiarsualivimmi atortorissaarutunik nukittorsaanissamut periarfissat pisariaqartitsinerillu misissorneqarnissaat pillugit isumaqatigiissummut illua'tungerisat aamma naalakkersuisut isumaqatigiissutigat.

Kalaallit Nunaanni qulimiguullit mittarfeeraannik (helipadsinik) pilersitsinissanik misissuineq

Kalaallit Nunaanni sumiiffinni suliaqartartut sioraaqqanik toqqammavinnut naleqqiullugit qulimiguullinik annikinnermik nungullarsaasunik ivikkatut sanaanik qulimiguullit mittarfeeraannik (helipadsinik) atugaqarnerit iluatsitsiffigisimavaat. Taamaattumik sioraaqqanik toqqammaveqanngitsunik Kalaallit Nunaanni sumiiffinni arlalinni helipadsinik pilersitsinermi atuinnermilu ingerlatsinermut tunngasutut iluaquteqarnermik Illersornermut Sakkutooqarfik suliassanik iluarsuinnermini pissarsisinnaanera pillugu qulaajaasoqassasoq isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutigat.

2. Aningaasaliinerit

Isumaqatigiissup ilaata matuma Issittumi Atlantikullu Avannarpassuani illersorneq isuman-naatsuutitsinerlu annertuumik nukittorsarpai. Issittumi Atlantikullu Avannarpassuani najuunneq, aamma sorsussinnaassuseq annertuunik piginnaasatigut nukittorsarneqassapput, taamaalilluni Issittumi Atlantikullu Avannarpassuani Illersornermut Sakkutooqarfik tamakkununnga atugassanik umiarsuarnik, imarsiorfimmi alapernaarsuutitut timmisartunik, silaannartamik nakkutiginninnissamut piginnaasamik, aamma immikkut ingerlassisutut sakkutuunik atorsinnaasanik peqassammat. Aamma silaannarmi orsersorsinnaasunik timmisartunik sorsuutunik Illersornermut Sakkutooqarfik sivikitsumik kalerrinneqarnikkut inissiinnissamut piginnaasaqassaaq, kiisalu ilaatigut Østersøp nunap immikkoortuani suliassat sinnerisa ingerlannerisa na-laanni suli sakkutuunik amerlanernik inissiinnassalluni. Aningaasaliissutit Savalimmiut Landsstyreat, aamma Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut qanimut suleqatigalugit piumaarput.

Isumannaatsuutitsinermi politikikkut pisoqarfimmik sianiginnilluni Illersornermut Sakkutooqarfiup sorsussinnaassusiani tigussaasunik sulii annernik aningaasaliisoqassasoq isumaqatigiissummut illua'tungeriit isumaqatigiissutigaa. Imarsiorfittut suliaasaqarfimmi fregattinut aningaasaliisoqassaaq, aallarniutigineqassallutik silaannartamik illersuisartutut fregattit. *Delaftale om en flådeplan'imik (Sakkutuut umiarsuaataannut pilersaarut pillugu isumaqatigiissutip ilaanik)* aallartisarneqartumik misissueqqissaarinikkut tunngavimmik annertuumik aningaasaliineq toqqammaveqartitaassaaq. Aamma silaannartami oqaasissaqarfigisami sulii annernik aningaasaliisoqassaaq, soorlu timmisartunik assartuutitut timmisartunik pissarsinernik.

Maannakkut takkuttussatullu piginnaasanik atuinerit teknologiimi allanngoriartorfik ilutigalugu ineriartortinneqartuassasoq isumaqatigiissummut illua'tungeriit isumaqatigiissutigaa. Tamanna aamma akulerussatut aarlerisaartinut iliuuserisami atuutissaaq, Danmarkimi tamaani ingerlataqarfimmi tassani ilisimatusarlunilu ineriartortitsinermik aallaaveqarluni periutsit ilinniakkallu nutaat Kunneqarfimmut tamarmiusumut iluaqutaassallutik.

Danmarkip illersornermut isumannaatsuutitsinerannullu politikkianni NATO tassaavoq toqqammavik, iligiissunilu akisussaaffimminik Kunneqarfimmi kivitsinini nangissavaa. 2025-mi juunimi NATO Danmarkimut nukissatigut anguniakkanik nutaanik agguaassaqarpoq, isumaqatigiissumnullu illua'tungeriit tamakku sulii annertunertut Danmarkip malittarissagai isumaqatigiissutaavoq, ilaallutik Issittumut attuumassutilittut nukissaqarnikkut anguniakkat, naalagaaffimmi naalakkersuisut NATO-p sulii amerlanerunissaannut tunngatillugu akuerinninnissaanik suliaqarnermigut nangitariniagai.

2025-mi juunimi NATO-mi nunat ilaasortat illersornermut aningaasaliinikkut anguniagassaq nutaaq pillugu isumaqatigiissuteqarsimanerat isumaqatigiissummut illua'tungeriit nalunaarpat, illersornermut isumannaatsuutitsinermullu attuumassutilittut aningaasartuutini NATO-mi nunat kingusinnerpaamik 2035-mit BNP-mit katillugit 5,0 procentinik atuisanerannik tamanna nassataqassalluni. Piviusuni sakkutooqarfiusuni tunngavigisatut pisariaqartitanut 3,5 pct.-it atorneqassapput, takuuk illersornermut aningaasartuutini NATO-p tamaaneereersutut nassuiaataa, kiisalu illersornermut isumannaatsuutitsinermullu attuumassutilittut aningaasartuutitut 1,5 pct.-it atorneqassallutik. Isumaqatigiissutip ilaata takkuttussap pilersitani, NATO-mi nukissatigut anguniagaasa nutaat malittarinissaannut ilalersuinissamut sulii annernik aningaasaliissutinik sianiginnissasoq, aammalu aningaasaliinermut anguniagaasup nutaap piviusunngortinnissaanut ilalersuuteqassasoq isumaqatigiissummut illua'tungeriit isumaqatigiissutigaa.

3. Isumaqatigiissutip ilusaa, malitseqartitaanera, aamma atuutsinneqalernera

2024-2033-mi danskini illersorneq isumannaatsuutitsi-nerlu pillugit isumaqatigiissutip (Aftale om dansk forsvar og sikkerhed 2024-2033-p) imarisai allanngortinnagit attanneqassapput, ilanngullugit tunngavigisassatut aalajangiussat il.il. Imarisat sinneri, isumaqatigiissutikkut matumatigut isumaqatigiissutaasup imarisai isumaqatiginnittuuffimmut attuumatinngilai, isumaqatigiissut aningaasaqarnermi toqqammavigisamik atuutsilerneranut tunngasuummat, *takukkit Aftale om dansk forsvar og sikkerhed 2024-2033 (2024-2033-mi danskini illersorneq isumannaatsuutitsi-nerlu pillugit isumaqatigiissut)*, 28. juni 2023-meersoq, aamma *Aftale om styr-*

kelse af Forsvarets kampkraft (Illersornermut Sakkutooqarfiup sorsussinnaassusiata nukittorsarnissaa pillugu isumaqatigiissut), 22. februar 2025-meersoq. Isumaqatigiissut taasisitsinertut isumaqatigiissutaanerut iluseqarpoq, taanna Folketingimi piginnaatitaasunit (mandatinit) pisariunngitsutut amerlanerussuteqarnissaq pillugu tunngavigisamik piviusunngortitsisuulluni, aammalu isumaqatigiissummut isumaqatigiissuteqartuusun partiit amerlanerussuteqarnerisigut.

Isumaqatigiissummik malitseqartitsineq illersornissamut isumaqatigiissummut ilaasut partiit tamakkiisutut peqataasutigut pissaaq, ilanngunneqassallutik Naalakkersuisut, aammalu Savalimmiuni Landsstyremik erseqqinnerusumik oqaloqateqareernikkut.

Isumaqatigiissutini pilersitanik, politikkikkut isumaqatigiissut najoqqutaralugu piviusunngortissinnaannginnerini, imaluunniit pisariaqartitat nutaat malitsigisaattut allatut pingaarnersiuiinissamik pisariaqartitsinerni naleqqusnaanissamik pisariaqartitsinerni Forsvarsministerip (Illersornermut Ministerip) partiit isumaqatigiissummi ilaasut, aamma Naalakkersuisut, ilanngussortuartaasavai. Tamanna ilaatigut pingaarnersiukkani nutaani, kinguaattoornerni, akisunerulerfinni, imaluunniit atugassarisani, isumaqatigiissummut illua'tungeriit tamakkuninnga isumaginninnermik aningaasaqarnermi toqqamavigisap iluani oqaluuseriniagaannut atuutissaaq. Pissutsit taama ittut aamma Savalimmiuni Landsstyriilu oqaluuserineqarumaarput.

Issittumut Atlantikullu Avannarpassissuanut tunngasuutitanik suliarisanik atuutsitsilernerit Savalimmiuni Landsstyremik aamma Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisunik qanimut oqaloqateqarluni pisussaanagerat isumaqatigiissummut illua'tungeriit nalunaarpaat.

Ministerit inissisimaffigisaanni ikinnerpaanik ukiumoortunik pingasoriarluni ataatsimiittoqartassasoq anguniarneqarpoq, taakkunani pingaarnersiukkanik periarfissanillu ataatsimoorussatut paasinninnerup angusarinissaanik siunertaqarluni malitseqartitsinerit suleqatigiinnerullu nanginnera oqaluuserineqassallutik. Ministerit inissisimaffigisaattut ukiumoortumik ataatsimiinnerni taakkunani pingasuni marluk *Issittoq aamma Atlantikup Avannarpassissua pillugit isumaqatigiissut 1-imik*, aamma isumaqatigiissummik matuminnga atuutsitsilernerup killiffigisaanik malitseqartitaasutut oqallinnermut pingaarnertut tunngasuutinneqassapput. Taakkunani isumannaatsuutitsinermi politikkikkut allanngoriartorneq isigalugu isumaqatigiissummik atuutsitsilernerq oqaluuserineqassaaq. Pissutsini tamakkunani Inatsisartuni ataatsimiititaliat attuumassutillit ilanngunnissaat pillugit Naalakkersuisut kissaateqarnerat isumaqatigiissummut illua'tungeriit nalunaarpaat.

Savalimmiormiut, kalaallit danskillu oqartussaasui peqatigalugit isumaqatigiissutip atuutsilernera minnerpaamik qaammatit pingasukkaarlugit (kvartalikkaarlugit) malitseqartitaasarnissaa pingaartuutinneqarpoq. Akuttoqatigiissaartumik isumaqatigiissutaasumik teknikkikkut inissisimaffimmi malitseqartitsinermut Naalakkersuisut kissaatigisaannik isumaqatigiissummut illua'tungeriit nalunaarput.

Aningaasaliinerit, tamatuma pisinnaaffigisaanni Savalimmiuni Kalaallit Nunaannilu sumiiffikkaani suliffinnik tapersersuinissaat, aamma sumiiffikkaani suliffeqarfinnik atugaqartuunissaat atuutsitsilernermit

pingaartuutinneqarput. Kalaallit Nunaanni sumiiffigisani tunngavissiinissamut periarfissanik qulaajaaneq Kalaallit Nunaanni oqartussaasoqarfinnik suleqateqarluni ingerlanneqartuassaaq.

Qulaani pineqartutut anguniakkani pilersuisoqarneq qularnaarniarlugu Illersornermut Ministereqarfiup nunatsinnilu suliffeqarfiit akornanni oqaloqatigiinnerup nukittorsarnissaa pillugu isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarput. Tassunga atatillugu kalaallit suliffiisa ilanngunneri EU-mi neqeroortitsinermik ingerlattakkanit annertuunik unammillerfiusinnaasoq Naalakkersuisut oqaatigaat. Attavissamik pilersitsinikkut Illersornermut Sakkutooqarfiup aamma kalaallini inuussutissarsiorfiup akornanni suleqatigiinnermik Illersornissamut Ministereqarfik sulii annermik tapersersuissasoq isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissutigaat. Attavissaq illua'tungeriit attuumassutillit akornanni oqaloqatigiinnissamut ilalersuissaaq, aammalu nunatsinnit inuussutissarsiorfik sulii annermik sulilluarniutigalugu ilanngutassatut isumaliutigineqarnissaanik qularnaarsalluni, aammalu isumaqatigiinninniarnertut pilersitat attuumassutillit atuutsilernerinut ilalersuuteqarsinnaassalluni.

Aammattaq Naalakkersuisunit, Illersornermut Ministereqarfimmit, Kalaallit Nunaanni Inuussutissarsiorfimmit, aamma Kalaallit Nunaanni sulisitsisuni nunaqavissut suliffiutillit kattuffiannit, NUSUKA-mit sinniisunik inuttalimmik suleqatigiinnissamik oqallittarfiup pilersinnissaa pillugu isumaqatigiissummut illua'tungeriit aamma Naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarput. Oqallittarfiup Illersornermut Sakkutooqarfiup aamma nunatsinni inuussutissarsiorfiup akornanni suleqatigiinnermi periarfissat aporfissallu oqallissutigisassavai, kiisalu attavissap suliaqarneranik nalilersuisassalluni, taamaalillunilu isumaqatigiinninniarnertut pilersitanik attuumassutilinnik atuutsilernerinut nunatsinni inuussutissarsiorfiup ilalersuisinnaanissaanut periarfissanik pitsaanerusunik pilersitsilluni.

2022-mit *Issittumi piginnaasatigut katersanut tunngavigisat pillugit isumaqatigiissummi (Aftale om principperne for Arktis-kapacitetspakke)* isumaqatigiissutaasut malillugit attuumassutilinnik neqeroortitsinernut neqerooruteqarnissamut soqutiginnittunut Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinnut ilitsersuinermik Etablissement- og Terrækommandoen (Ingerlatsivinni Nunamiittunilu Kommando), aamma Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (Illersornermut Sakkutooqarfiup Atortuunut Pisiortornermullu Aqutsisoqarfia) ikiuiumaarput. Taamatuttaaq suliffeqarfittut qanoq ililluni neqerooruteqartarneq pillugu Nuummi Etablissement- og Terrækommandoen aamma Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse paasisitsiniaanernik ingerlatsiumaarput, ilanngullugit Kalaallit Nunaanni suliniutit eqqarsaatigineqartut pillugit. Kalaallit Nunaanni oqartussaasoqarfinnik, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffianik, aamma danskini inuussutissarsiorfinni kattuffinnik suleqateqarluni paasisitsiniaaneq ingerlanneqarsinnaassaaq.

Savalimmiut periusissiatigut inissisimaffianik sianiginnittunik Savalimmiut illersornermut isuman-naatsuutitsinermullu pilersitanut ilalersuisarnera, aammalu Illersornermut Sakkutooqarfiup suliaassanik iluarsisarneranik, soorlulusooq iligisat suliaqarnerinik tapersersuisarnera isumaqatigiissummut illua'tungeriit nalunaarpaat. Savalimmiuni eqqaanilu Illersornermut Sakkutooqarfiup suliaassanik iluarsisarnerata, periarfissaqarfiatigut, Savalimmiuni sakkutuujuunngitsutut upalungaarsimaffianut politiivinullu

ataqatigiissinneqarsinnaanissaa suli pingaarnersiugaavoq, ilanngullugit paasissutissanik (datanik), ilisimatitsissutinillu paarlaateqatigiinnernut, imartami nakkutilliinermut nukittorsakkamut, aamma attuumassutilittut ingerlataqarni pissutsinut tunngasutigut. Tamanna savalimmiormiut oqartussaasunik taakkuninnga qanimut suleqatiginnilluni pissaaq.

Tassunga ataqatigiissillugu anguniagaq tassaavoq savalimmiormiut suliffeqarfiutaat Illersornermut Sakkutooqarfiup suliassanik iluarsisarnernut ilalersuisinnaanissaat, ilanngullugit Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani. Savalimmiormiut suliffeqarfiutaasa suliassanut il.il. suli neqerooruteqarsinnaassanerannik tamanna nassataqarpoq, taamaalilluni Illersornermut Sakkutooqarfik savalimmiormiut suliffeqarfiisa ilisimasaannik piginnaasaannillu il.il. iluaquteqarsinnaassammat.

4. Isumaqatigiissummi pilersitassanut aningaasaqarneq

Isumaqatigiissutip immikkoortuani matumani pilersitanut 2025-2033-mi koruunit 27,4 milliardit immikkoortinnissaat isumaqatigiissummut illua'tungeriit isumaqatigiissutigaat, ilanngullugit nunami pilersitanut 2,5 mia. kr., imartami suliassanik iluarsiinernut 22,3 mia. kr., aamma silaannarmi suliassanik iluarsiinerni pilersitanut 2,6 mia. kr., *takuuk ilanngussaq 1.*

Aammattaaq 2024-2033-mut illersornermut isumaqatigiissutaasumut aningaasaqarnermut toqqammavissamit aningaasat atugassat 6,8 mia. kr.-nik ilaatigut aningaasaliiffigineqassasut isumaqatigiissummut illua'tungeriit isumaqatigiissutigaat. Taakku saniatigut aningaasat atugassat aamma Accelerationsfondip ataatigut aningaasaliiffigineqarnissaat, kiisalu Illersornermut Sakkutooqarfiup nukittorsarnissaa pillugu suli annermik pilersitanit arlalinnit aningaasaliinikkut aningaasaliiffiginissaat isumaqatigiissummut illua'tungeriit nalunaarpaat, takuuk 10. oktober 2025-meersutut *Illersornermut Sakkutooqarfiup suli annermik nukittorsarnissaa pillugu Isumaqatigiissut (Enighed om yderligere styrkelse af Forsvaret).*

5. Ilanngussat

Ilanngussaq 1. Issittumi Atlantikullu Avannarpassissuani illersornermik isuman-naatsuutitsinermillu nukittorsakkani pilersitanut aningaasaqarneq

Mio. kr. 2025-mi akit inissisimaffianni	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	I alt
Nunami suliasanik iluarsiinernut pilersitat	18	169	316	419	843	184	184	184	184	2.499
Imartami suliasanik iluarsiinernut pilersitat*	66	5.052	4.344	4.164	1.358	865	1.208	3.212	2.000	22.269
Silaannarmi suliasanik iluarsiinernut pilersitat	5	394	528	558	114	141	548	152	152	2.592
Tamakkerlugit	89	5.615	5.188	5.141	2.314	1.189	1.939	3.548	2.336	27.359

Nalunaarsuut: Assigiinngissutsit akunnaallisitsinernit patsiseqarput. *Ilanngullugu umiarsuit anginerusut sanaartornissaannut timitalittut toqqammaviit pilersin-nissaannut sillimmasiissutit